

**Прилог емитован 14. јула 2014, 15:00
у емисији Културни кругови: Арс сонора**

Текст: Радош Митровић

Нада Колунција јесте страствени извођач и промоуер савремене музике, тј. дела која публика у Србији нема прилике често да чује. Њен репертоар обухвата премијере композиција домаћих и страних аутора, а позната је и по реализацији великих концертних пројеката. Њен циклус Моја мала концертна антологија музике за клавир, управо јесте такав један подухват.

У оквиру другог концерта овог циклуса, под називом Клавир и клавир играчка и бумбокс, Колунција је представила велики број остварења 20. века. Различите поетике су обједињене на основу сличности израза, чија је основна карактеристика тоналност. Пијанисткиња је сигурном и промишљеном интерпретацијом приближила присутнима ова дела, која се не могу срести на нашим концертним репертоарима.

Концерт је отворен композицијом Ин а лендскејп, Џона Кејџа. Реч је раном делу овог америчког аутора, које одступа од његових каснијих експерименталнијих остварења. Спор проток мелодија контемплативног карактера и широког даха, уводи слушаоце у посебан музички свет у коме је време реалтивна категорија. Поигравање са временом, његовом екстензијом, ствара се посебан утисак и ефекат. Уз доброг пијанисту, са развијеном имагинацијом, није тешко упустити се у такав Кејџов свет, а чини се да је Колунција управо то и успела. Медитативно и богато звучним нијансама, ово дело је на прави начин припремило присутне за остатак концерта. Пијанисткиња је стрпљиво градила и развијала мелодије, које, иако једноставне, садрже одређену дубину и посебан карактер, кога је успела да оствари. Након, ове маштовите и одлично изведене композиције, уследила је српска премијера Валцера из филма Удах издах, руског аутора Антона Багатова. Овај пијаниста и композитор, познат је по раду за филм и телевизију, те су његова дела махом везана за једноставнији и, рекли бисмо, прозаичан израз, који не оставља много места неком дубљем разматрању. Извођачу је тако сужен изражајни простор,

те је остављен у уским оквирима тоналног музичког текста без превише интерпретативних захтева. Нада Колунџија је, међутим веома добро извела ову композицију, максимално искористивши њен, не баш велики потенцијал.

Након неинвентивног Багатова, уследиле су два, нешто занимљивија дела, Катарине Миљковић Форест фоур и Мередит Монк, Реилроуд. Прво дело, српске ауторке која живи и ради у Сједињеним Америчким Државама, базирано је на принципима фракталне геометрије, али и одређених биолошких теорија и идеја. Понављани модели, који се приближавају, али нису истоветни са минималистичким поступцима, јесу основа овог дела, које је премијерно представљено публици у Београду. Колунџија се потрудила да унесе мало живости у ово остварење које, мора се рећи, није до краја концепцијски осмишљено. Одређене недостатке је ова пијанисткиња ипак успела вешто да надомести. То се може рећи и за дело Мередит Монк: стандардно минималистичко поигравање са тоналним обрасцима, који чак нису, као код неких других аутора, подвргнути метроритмичкој манипулацији. Све је равно и једнолично, без адекватне драматургије, која би, код вештог композитора, могла да буде спроведена чак и у оквиру овакве, незанимљиве музичке грађе. Овако, ово бледо дело, остаје такво чак и у интерпретацији и највештијег пијанисте.

Нађино коло, Милоша Раичковића, које се следеће нашло на репертоару, оставило је утисак незавршеног дела, које представља скицу, или део нечег већег. Занимљива идеја, трансформације фолклорног образаца у модел који је подвргнут минималистичкој обради, није до краја искоришћена. Реч је, о веома краткој и по мало неспретно написаној композицији, која има потенцијала, али је он остао на површини, без осмишљеније реализације. Колунџија, која ју је извела и у оквиру биса, на крају концерта, била је под посебним притиском, с обзиром на то да је и аутор био присутан. Ипак, она је веома добро извела дело, чија је светска премијера управо била на овом концерту.

Ако изузмемо дело Антона Багатова, е мол, које је затворило концерт, морамо да кажемо да су централно место заузеле композиције Најтмер рег Тобај Твајнинга и

Боди оф јор дримс Јакоба Тер Велтхоуса. Твајнинга смо већ могли да чујемо у оквиру прошлог концерта овог циклуса Наде Колунције, када је такође представљено дело за клавир и клавир играчку. Овога пута, нешто једноставније, али такође ефектно дело Најтмер рег, одушевило је публику. Оно поставља пред извођаче проблем усклађивања руку, које паралелно свирају два инструмента, при чему клавир играчка доноси основну мелодију. Пијанисткиња је овде показала своју изузетну спретност, свирајући тачно и прецизно, без тонских нејасноћа. Она је вешто градила драматургију, овог каприциозног и шармантног остварења које је, свакако унело свежину у сам програм концерта. Међутим, оно што се посебно издвојило на репертоару јесте дело холандског композитора Јакоба Тер Велтхоуса, који себе назива и Јакоб ТеВе. Његов рад је везан за промишљање односа унутар капиталистичког, тј. потрошачког система, исмевајући актуелне трендове и велике рекламне кампање. Тако је Боди оф јоур дримс, дело које комбинује електронски измењене звукове из америчке рекламе производа за физичко вежбање и клавира који опонаша њену мелодику и ритам. Од извођача се тако захтева мтероритмичка прецизност, како би био постигнут жељени ефекат. Ова духовита композиција за траку и клавир, која је успела и да насмеје присутне, заиста на оригиналан начин износи критику владајућег система, на софистициран, постмодернистички, а рекли бисмо и пост постмодернистички начин. Наравно, Нада Колунција је успешно одсвирала и ово остварење, приредивши публици прави мали концертни спектакл. Можемо, дакле да закључимо да она, осим у овом делу, није имала превише простора да се на прави начин изрази и експериментише са изражајним елементима. Крутост програма је стога представљало одређену извођачку препреку у покушајима да се пружи и оствари онај уметнички вишак коме сви теже, али је Нада Колунција ипак била на свом очекиваном и прижељкиваном нивоу.